

**Advies Netwerk Notarissen**  
**consultatie Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering**

Met dit advies reageert Netwerk Notarissen op het voorstel voor de Implementatiewet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering. Wij richten ons hierbij op de gevolgen voor de notariële praktijk.

*grijze lijst*

Voor notarissen geldt een wettelijke geheimhoudingsplicht, die is opgenomen in de Wet op het notarisambt (Wna). Met de Implementatiewet wordt voorgesteld om in bepaalde gevallen een uitzondering op de wettelijke geheimhoudingsplicht te maken. Voorgesteld wordt om aan de Wna een artikel 22a toe te voegen, dat inhoudt dat een notaris informatie deelt als deze aan een persoon dienst heeft geweigerd. Dit geldt voor alle gevallen van dienstweigering, dus niet alleen bij een vermoeden van witwassen of financieren van terrorisme. Verder wordt in het artikel opgenomen dat een notaris die gerede twijfel heeft aan de goede bedoelingen van een persoon moet onderzoeken of deze persoon op de zogeheten grijze lijst voorkomt. De regeling wordt nog bij verordening nader uitgewerkt.

Wij zijn een voorstander van een dergelijke lijst. Aan het notariaat worden steeds meer poortwachterstaken opgelegd, terwijl de middelen daartoe voor het notariaat beperkt zijn. Uitbreiding van die middelen is daarom welkom. Het is daarbij wel van belang dat het gebruik van de lijst in verhouding staat tot de inspanning, zodat de inzet ook daadwerkelijk meerwaarde oplevert.

Met betrekking tot het voorgestelde artikel 22a Wna en/of de uitwerking bij verordening, hebben wij een aantal vragen/opmerkingen:

- Wat valt er onder 'gerede' twijfel en wie bepaalt of daarvan sprake is? Naar onze mening zou de beoordeling daarvan volledig bij de notaris zelf moeten liggen.
- Het raadplegen van de lijst zou ook aan de beoordeling van de notaris moeten worden overgelaten. Dit houdt in dat de notaris ook de lijst kan raadplegen als er geen sprake is van gerede twijfel. Zoals in de memorie van toelichting ook wordt benoemd, gaan criminelen shoppen en wordt de informatie of het verhaal waarmee zij bij de notaris komen steeds beter. Als er gerede twijfel moet zijn, dan mag hun verhaal dus niet té goed zijn, omdat anders de lijst niet gecontroleerd mag worden.
- Een cliënt wordt alleen op de lijst opgenomen als sprake is van dienstweigering. Wij voorzien dat het in veel gevallen niet daadwerkelijk tot dienstweigering zal komen, omdat cliënten zich door de gestelde vragen laten afschrikken en daardoor geen vervolg geven aan hun verzoek of de opdracht intrekken. Hoewel het lastig is om hiervoor een objectief criterium vast te stellen, geven wij in overweging om ook die situaties in de lijst op te nemen waarin de notaris sterke vermoedens heeft dat het uiteindelijk tot dienstweigering zou zijn gekomen.

*verdachte transacties vs. ongebruikelijke transacties*

Op grond van de nieuwe antiwitwasverordening mogen voortaan uitsluitend verdachte transacties worden gemeld, in plaats van alle ongebruikelijke transacties zoals nu het geval is. De verordening biedt op dit punt geen lidstaatoptie, zodat hiervan niet kan worden afgeweken. Dit brengt met zich mee dat het notariaat in de toekomst zal moeten beoordelen welke ongebruikelijke transacties tevens als verdacht moeten worden aangemerkt. Wij plaatsen hierbij de kanttekening of het notariaat hiervoor in voldoende mate is toegerust en of deze nieuwe verantwoordelijkheid wel past bij het notariaat.

De site van de Financial Intelligence Unit (FIU)<sup>1</sup> vermeldt dat het destijds een bewust keuze was om de meldingsplichtige instellingen ongebruikelijke in plaats van verdachte transacties te laten melden. Alleen opsporingsdiensten en het OM zouden namelijk kunnen bepalen of ook sprake is van een verdachte transactie. Meldingsplichtige instellingen hebben immers geen toegang tot opsporingsmiddelen en bevoegdheden.

We zijn benieuwd welke plannen er zijn om ervoor te zorgen dat het notariaat en andere meldingsplichtige instellingen nu wel een onderscheid kunnen maken tussen ongebruikelijke en verdachte transacties? En wordt daarbij ook de vraag meegenomen hoe de extra werkzaamheden zo veel mogelijk kunnen worden beperkt?

#### *Kamer van Koophandel*

De Kamer van Koophandel (KvK) krijgt op grond van het wetsvoorstel meer taken. Zo krijgt de KvK een grotere rol in het verifiëren van de juistheid van de informatie die door de entiteiten en trustees wordt aangeleverd. De KvK moet de verificatie bovendien periodiek herhalen. De intensiteit en frequentie hiervan zijn afhankelijk van het risico op witwassen of terrorismefinanciering dat aan de entiteit is verbonden. Als uit de verificatie van de KvK blijkt dat de opgegeven informatie inconsistenties of fouten bevat, dan kan de KvK de afgifte van een uittreksel opschorten of weigeren. De KvK moet ook aantekeningen in het register maken als sprake is van personen of entiteiten waaraan financiële sancties zijn opgelegd. Wij hebben in een eerdere consultatie al benoemd dat we hier een voorstander van zijn. De KvK beschikt immers al over veel informatie en kan deze dus makkelijker aan elkaar verbinden.

We hebben hierover de volgende vragen/opmerkingen:

- Heeft het feit dat de intensiteit en frequentie van de periodieke controle door de KvK risico gebaseerd zijn consequenties voor de gebruiker van de informatie uit het register? Moet daarbij bijvoorbeeld worden gedacht aan de noodzaak tot een diepgaander onderzoek wanneer de KvK minder frequent controleert, of juist aan minder onderzoek omdat de betreffende entiteit als laag-risico is geclassificeerd? Is in het register kenbaar op welke wijze de KvK de entiteit heeft geclassificeerd? En is zichtbaar wanneer de laatste periodieke controle heeft plaatsgevonden, en in hoeverre is deze informatie relevant voor ons eigen onderzoek?
- Met betrekking tot de uitbreiding van de taken van de KvK willen wij het belang onderstrepen van duidelijke richtlijnen en een uniforme werkwijze. Dit geldt in het bijzonder voor situaties waarin het aanwijzen van de UBO complex is, zoals bij grotere concernstructuren en bij rechtspersonen met grensoverschrijdende elementen. Het is in die gevallen essentieel dat een eventuele afkeuring van een registratie niet afhankelijk is van de beoordeling van een individuele medewerker. Daarnaast achten wij aandacht voor de technische uitvoerbaarheid van groot belang. Ter illustratie wijzen wij op de invoering van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen per 1 juli 2021, waarbij de mogelijkheid van een one-tier board voor verenigingen en stichtingen is opgenomen. In de praktijk blijkt de registratie daarvan bij de KvK echter ruim vier jaar later nog steeds niet mogelijk.
- Met betrekking tot de mogelijkheid tot opschorting van de afgifte van een uittreksel: binnen welke termijn moet de KvK actie ondernemen en wat is het gevolg als de KvK dit niet doet? Of als de entiteit het niet met de opschorting eens is?

---

<sup>1</sup> <https://www.fiu-nederland.nl/waarom-we-in-nederland-ongebruikelijke-transacties-melden-en-waarom-wij-als-fiu-nederland-dat-een-goed-systeem-vinden/>

Tot slot willen wij een opmerking plaatsen bij de onderbouwing van de keuze voor de lidstaattoptie om een vergoeding te vragen aan meldingsplichtige entiteiten voor het raadplegen van het UBO-register. Los van de vraag of deze keuze op zichzelf redelijk is, roept met name de gehanteerde motivatie vragen op. In de toelichting wordt gesteld: "Omdat personen en organisaties met toegang tot de registers baat hebben bij het raadplegen van de registers zal (...)". Voor het notariaat geldt echter dat deze informatie niet wordt geraadpleegd vanuit eigen belang, maar primair ter uitvoering van een wettelijke taak. Bovendien kan en mag het notariaat zich niet uitsluitend op deze gegevens baseren, waardoor aanvullend onderzoek altijd noodzakelijk blijft. Deze redenering achten wij daarom niet geheel consistent.

Utrecht, 29 augustus 2025

Netwerk Notarissen

mr. Lucienne van der Geld (directeur)

mr. Erja Zandijk (kennisdomein Wwft)

*Netwerk Notarissen is een organisatie van 150 notariskantoren in Nederland met bijna 600 juristen die samen een expertnetwerk vormen op notariële onderwerpen. Zij vormen ook samen een denktank voor de veranderende maatschappij.*